

Zimbabwe

LANDRAPPORT 2010

Tack för att du stödjer Plans arbete i Zimbabwe!

Här får du som har fadderbarn i Zimbabwe en rapport om resultaten av Plans arbete i landet under verksamhetsåret som gått. Vi berättar om några av de projekt som Plan, tillsammans med lokalbefolkningen, driver i ditt fadderbarns land och vilka framsteg som gjorts tack vare ditt och andra faddrars stöd.

Zimbabwe

Zimbabwe är ett svårt provat land och dess befolkning har under många år levt i fattigdom och med dålig tillgång till mat, vård och utbildning på grund av politiskt och ekonomiskt vanstyre. Under det senaste året har dock Zimbabwe visat tecken på en viss återhämtning i ekonomin. Men trots de positiva förändringarna lever fortfarande 80 procent av befolkningen i fattigdom. Det har inte producerats tillräckligt med mat och många barn är undernärda.

En familj tar sig över en flod in till Sydafrika.

Ungefär 44 procent av befolkningen är under 15 år och långt över en miljon barn har förlorat en eller båda föräldrarna i hiv/aids. Var sjunde vuxen zimbabwier är hiv-positiv. Senaste året konstaterades ytterligare 14 957 barn vara hiv-positiva, varav 90 procent smittats av modern under graviditeten, vid förlossningen eller genom amning.

Arbetslösheten är stor och emigration av högutbildade försvårar utvecklingen inom bland annat hälso- och sjukvården. Det råder även brist på mediciner och utrustning, vilket ytterligare försvårar situationen. Lärarkåren är svårt drabbad av hiv/aids vilket slår hårt mot utbildningssektorn. Lönerna hänger inte med i prisökningen och många lärare kan inte leva på sina löner. Barnarbete är vanligt förekommande framförallt inom jordbruket.

Plan har arbetat i Zimbabwe sedan 1986 och bedriver verksamhet i sju programområden. Totalt finns det cirka 44 047 fadderbarn i landet varav 1 220 har en fadder i Sverige.

Tre skäl till att Plan finns i Zimbabwe

1. Barn har rätt till liv och överlevnad – endast 1,2 procent av de gravida kvinnor som har hiv/aids får medicin för att hindra att smittan förs vidare till barnet.
2. Barn har rätt till sjukvård – tusentals barn dör av malaria, kolera och mässling varje år.
3. Barn har rätt att få vetskap om sina rättigheter – kunskapen om barns rättigheter är generellt sett mycket låg, på många ställen nästan helt obefintlig.

...och detta arbetar Plan med i Zimbabwe

- Ökar tillgången till rent vatten och förbättrar sanitära förhållanden bland annat genom att bygga latriner och informera om hygien.
- Förbättrar familjers försörjningsmöjligheter genom bland annat jordbruks- och mikrolånprojekt.
- Ökar tillgången till kvalitativ sjukvård för främst barn och kvinnor på landsbygden.
- Förstärker tillgången till och kvaliteten på utbildning genom att bygga skolor.
- Ökar födelseregistreringen av barn.
- Bedriver påverkansarbete för att stärka barns rättigheter.
- Arbetar för att barns åsikter ska tas på allvar och att barnets bästa alltid ska vara vägledande för all samhällsutveckling.

Så här arbetar Plan

Plan är en internationell barnrättsorganisation som arbetar för och tillsammans med barn. Allt Plans arbete utgår ifrån barnkonventionen, FN:s konvention om barnets rättigheter. Barnkonventionen baseras på alla barns rätt att överleva, utvecklas och delta.

Plans projekt sker på initiativ av lokalbefolkningen. Vi arbetar tillsammans med barn och deras familjer, andra organisationer och beslutsfattare på lokal och statlig nivå för att få bättre genomslagskraft och långsiktighet i vårt arbete. I stället för att ta över myndigheternas arbete påverkar vi dem att ta sitt ansvar. Arbetet genomförs med materiellt, tekniskt och finansiellt stöd från Plan. Målet är att lokalbefolkningen själv ska kunna driva utvecklingsarbetet vidare och på så sätt förbättra sin livssituation.

Plans arbete 2010

Här följer några exempel på de resultat Plan uppnått i Zimbabwe under det gångna året:

Malaria är en av de vanligaste dödsorsakerna bland barn i Zimbabwe. Under året fick totalt 1 067 anställda och volontärer inom hälsovården utbildning i förebyggande åtgärder mot spridning av malaria. Syföreningar tillverkade 10 500 myggnät. Som en del av ett EU-projekt besprutades nästan 134 000 hem mot skadeinsekter. Barn har startat totalt 565 hälsoklubbar på skolor där de arbetar för att stoppa spridningen av malaria.

Plan har arbetat med testning, medicinering och hemvård av hiv-positiva. Drabbade barns skolgång har finansierats och tillsammans med barnen har man försökt att förbereda dem inför föräldrarnas bortgång, bland annat genom att skapa minnesböcker. Minnesböckerna kan hjälpa familjerna rent terapeutiskt och där kan också föräldrarnas tillgångar beskrivas, som barnen har rätt till då föräldrarna dör. Barnen har genom teater, musik och idrott under året upplyst andra barn och vuxna om hiv/aids.

En fjärdedel av lärtjänsterna i Zimbabwe är inte tillsatta, i snitt får femton elever samsas om en gemensam lärobok och i tusentals skolor saknas skolbänkar. Under året har Plan byggt och utrustat för- och grundskolor. Genom extrainsatta lektioner hjälptes eleverna att förbereda sig för slutproven på de olika stadierna. En kampanj för trygga skolor fria från våld, "Learn Without Fear", inleddes i alla Plans programområden .

Plan fortsatte också sitt arbete med Zimbabwes riksomfattande kostnadsfria telefonlinje för barn.

Barnkonventionen har 54 artiklar och fyra grundprinciper

- Artikel 2. Alla barn har samma rättigheter och lika värde.
- Artikel 3. Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.
- Artikel 6. Varje barn har rätt att överleva och utvecklas.
- Artikel 12. Varje barn har rätt att uttrycka sin åsikt och delta i beslut som rör honom eller henne.

Rätt till överlevnad

- 7 403 lantbrukare har fått utbildning i effektivt odlande.
- 4 292 getter och 1 199 fjäderfän har delats ut i “Ge vidare-projekt”.
- 2 217 personer deltog i mikrolånprojekt.

Jordbruksprojekt säkerställer fattiga familjers tillgång till mat

Delar av Zimbabwe har under flera år drabbats av torka. Odlingsjorden är i vissa områden helt utarmad. Miriam bor i Mutupo och jorden där är på grund av många års torka och överodling näringsfattig. Miriam är hiv-positiv, änka och mamma till sex barn. Hon har haft svårt att ge sina barn tillräckligt med mat och hon tar ofta sin medicin på fastande mage, vilket försvagar medicinens effekt. Av brist på pengar har hon inte heller kunnat låta barnen gå till skolan. På grund av sin sjukdom har hon blivit utfrysad ur gemenskapen i byn.

För att säkra tillgången på mat för de mest utsatta och fattiga familjerna i området har Plan startat projekt där familjer får boskapsdjur som de föder upp och sedan ger vidare till andra familjer. Djurhållning med mindre djur, såsom höns och getter, har visat sig gynnsamt för kvinnor som inte så ofta driver boskapskötsel med större djur. Familjerna får utbildning i grundläggande ekonomi, praktisk djurhållning, djurhälsa, foderproduktion och hur man startar och underhåller ett vidarebefordringssystem. Varje familj ska se till att djur och kunskaper ges vidare till ytterligare fem familjer.

Miriam blev utvald att delta i projektet och fick utbildning och två getter. De har förökat sig och nu har hon sex getter. Genom att sälja en get då och då kan hon ge sina barn mat, de kan gå i skolan och hon kan betala för vård och medicin. Hon har också fått rådgivning och vågar vara öppen om sitt hälsotillstånd i byn, där hon nu är respekterad.

Från en familj till en annan i “Ge vidare projektet”.

– Tack vare att jag fick vara med i det här projektet får jag näringsrik mjölk från getterna vilket är viktigt för min hälsa. Vi kan också gödsla vår odlingsjord nu och ibland slaktar vi en get så vi får kött att äta själva och att sälja, säger hon.

Shylet och hennes tre barn har också tagit del av programmet. Barnen skickades tidigare ideligen hem från skolan eftersom Shylet inte kunde betala skolavgiften. Genom jordbruksprojektet fick hon en kyckling, två pärlhöns och utbildning i uppfödning och djurhälsa. Nu har hon 50 kycklingar och 20 pärlhöns och hon kan ge sina barn näringsrik mat, betala skolavgiften och kostnader för hälsovård.

– Mina barn kan nu gå på alla lektioner och jag kan betala skolavgiften i tid med pengar jag tjänat på att sälja kycklingar och pärlhöns, berättar hon.

Rätt till trygghet

- 71 barnskyddskommittéer har tillsatts.
- 82 barn som lämnat hemlandet och återvänt har fått yrkesutbildning eller deltagit i jordbruksprojekt.
- 460 elever och vuxna har fått utbildning i hur man ansvarar för och leder en skola.

Medvetenhet om barns rättigheter förändrar samhället

I Chiredzidistriktet bor Shangaanfolket som är mycket traditionella och som utan att de är medvetna om det överträder sina barns rättigheter. De är trogna sina kulturella normer och värderingar och genom dessa utsätts barn för sexuella övergrepp och våld. Utbildning har i regel liten betydelse i deras kultur. Shangaanfolket har en invigningsrit mitt under skolterminen för flickor i 12-årsåldern. Flickorna lämnar ofta skolan och tvingas in i mödraskap och giftermål samma år. Många pojkar slutar skolan för att söka jobb i Sydafrika. Barnen vet inte att utan resedokument är de mycket sårbara och riskerar att bli utnyttjade.

– Barnen tar mindre trafikerade vägar där de riskerar att utsättas för fysiska, psykiska och sexuella övergrepp. De riskerar också att bli angripna av vilda djur, berättar Vincent som arbetar som barnrättskoordinator på Plan Zimbabwe.

– När barnen kommer fram till Sydafrika har de tagit sig över gränsen på olaglig vis och blir deporterade tillbaka till Zimbabwe av myndigheterna. De blir ofta utsatta för främlingsfientlighet, vilket kan vara en skrämmande upplevelse för ett barn, fortsätter han.

För att förhindra detta har Plan tillsammans med lokala myndigheter startat ett projekt som kallas “Children on the Move”. Barnen får yrkesutbildning och deltar i inkomstbringande projekt med bland annat getter för att de inte ska söka inkomst någon annanstans.

Plan har också arbetat hårt med att utbilda byledare och bymedlemmar i barns rättigheter och man har vid olika sammankomster diskuterat saker som myndighetsålder, våld i hemmet, sexualbrott, barnmisshandel och samhällets beslutsprocess.

Ungdomar deltar i inkomstbringande projekt.

Hövding Sengwe engagerade sig och beslöt sig för att ta upp frågan i hela området och han har nu infört regler som säger att den som ger sig på ett barn sexuellt eller som inte sänder sina barn till skolan måste lämna byn. Fall ska vidarebefordras till polis.

Som ett resultat av detta fick 13-åriga Tapiwa upprättelse genom hövding Sengwe. Tapiwa hade arbetat som herde i två år, men när han slutade förvägrades han sin betalning – en ko. Hövding Sengwe dömde arbetsgivaren att betala pojken vilket han till slut gjorde. Och Tapiwa återvände efter detta till skolan.

– Vi förväntar oss färre överträdelser av barnens rättigheter nu när barnen har möjlighet att vara barn och inte behöver leva i rädsla, säger Witness, som arbetar som rådgivare i barnrättsfrågor på Plan Zimbabwe.

Plans fortsatta arbete

Arbetet med att höja kvaliteten på utbildningen i de 460 skolor där Plan är aktiva kommer att fortsätta. Man planerar att införa gratis skolluncher för att se till att barnen får mat och för att öka närvaron i skolan. Projektverksamheten att skapa trygga skolor fria från våld löper vidare. Plan kommer också att fortsätta att bygga latriner i alla programområden. Plans mål är att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. För att detta ska uppnås krävs en långsiktig insats. I det arbetet är du som fadder mycket viktig för oss. Tack för ditt stöd!

	Zimbabwe	Sverige
Yta:	390 757 km ²	450 295 km ²
Antal invånare:	11,7 miljoner	9,1 miljoner
Huvudstad:	Harare	Stockholm
Officiella språk:	engelska	svenska
Valuta:	zimbabwisk dollar	kronor
Human Development Index: *	plats 169 av 169	plats 9 av 169
Medellivslängd:	kvinnor 47 år och män 48 år	kvinnor 83 år och män 79 år
Spädbarnsdödlighet:	31 per 1 000 födda	3 per 1 000 födda
Läs- och skrivkunniga över 15 år:	91 procent	99 procent

* Human Development Index (HDI) mäter ett lands levnadsförhållanden samt ekonomiska och sociala utveckling. Sedan 1990 används HDI i FN:s årliga rapporter.